

EDNO

Kogato ja vidjah za pyrvi pyt prez 1956 godina, Mima Lashevska zhiveeshe vyv vitrinata na goljamata izlozhbena zala za mebeli "Nov dom" na Knez Mihajlova. Ljuleeshe se v pyrviya sledvoenen ljuleesht se stol, kojto beshe donesen тази година v Belgrad, razhozhdashe se po tymnija persijski kilim ili prosto se izlezhavashe na violetov divan, razlistvajki ot tri do sedem luksoznata monografija "Yougoslavia Today".

Navyn v lapavicata, pred vitrinata, se sybirashe narod. Beshe krajat na noemvri i snegyut ni svari s iznoseni obuvki. Zjapahme kato hipnotizirani tozi razkoshen izgled ot obetovanata zemja, kym kojato spadashe dobre osvietenata staja, napylna nedostizhima za nas, prostosmyrtnite. Spomnjam si, lampata s koprinen abazhur hvyrlyashe svetlina vyrhu zlatnite kydrici na Mima Lashevska, a po Knez Mihajlova svireshe koshava, beshe studeno, ulichnite lampi se ljuleeha ot vjatyra, kojto pronikvashe prez tynkoto mi manto.

Mima zhiveeshe za nas, bezdomnicite.

Spirahme pred vitrinata na "Nov dom" da se ponaslazhdavame na toplinata na domashното ognishte. Imashe ludi, samotnici, seksualni maniaci, obitateli na bekjarski staichki s izgled kym mrachni steni na vytreshni dvorove, posiveli podanici na studentskrite obshtezhitija i tehните nelegalni; pred тази vitrina na Knez Mihajlova se spiraha vsichki, koito ne znaeha kyde da otidat: naemateli na legla v prehodni kuhni, vonjashti na plesen i neizmiti sydove (dogovoryt gi zadylzhavashe mezhdu sedem sutrinta i osem vecherta da ne se pribirat), a tuk bjaha i onezi, drugite, koito prekarvaha noshtta v razhozhdane - decata na zh. p. chakalnite i garovite restoranti, a

edna staja stoеше pred vsichki nas, edna staja, v kojato shteshe da e priyatno da prekarash celija si zhivot, i edno momiche imashe tuk, v тази staja, momiche, kakvoto si predstavjash v bezsynnite noshti na puberteta, skypocenna platinena macka bez greshka. ZHiveeshe vyv vitrinata i mozhehme pochni da ja dokosnem, ako ne ni razdeljashe nevidimata stena, i tova noemvrijsko prividenie beshe taka daleko, kakti i vsichki onezi synishta, koito synuvahme, pokriti sys starite si palta. SHTom dopirahme s prysti ili s goreshto chelo stykloto, tutaksi se budehme i taka otново bivahme izhvyrleni v studenija svjat na petdeset i shesta, vyrhu razkaljanija snjag, pod oskydnoto osvetlenie na Knez Mihajlova, vyv vlagata na izstinalata chuzhda kuhnja, vonjashta na zapryzhka i hlebarki, izmreli ot mizerija i myka...

Stojah pochni pritisnat o stykloto na vitrinata, useshtajki s buzite i cheloto studeninata mu, a zad gyrba mi se sybiraha vse poveche i poveche minuvachi. Izvestno vreme tylpata stoеше zahlasnato. Otnachalo shepneha, govoreha nabozhno, s polovin glas, vyzhishtavajki se ot momicheto i ot mebelite, no kato otrezvjavaha, sled kato dobre zasishtaha ljubopitstvoto si, poleka-leka gi obzemashe bjas ot glava do peti. Osyznavaha nishtetata na oblekloto si, na bednite si staichki i groznite si zheni, koito krejat v dripi, samite studeni, vlazhni i pohabeni, a njakoj nenadejno zapalvashe iskrata na podigravatelnija smjah, njakoj ot onezi, namerili sila da se izplezjat pravo v liceto na nevoljata si, izvikvashe: "Syblichaj se, malkata, idvam!", i nevyzdyrzhan kikot zalivashe navalicata pred vitrinata na izlozhbata.

Gymzhiloto v takiva momenti se razljuljavashe, a mene me obhvashtashe panicheski strah da ne probija stykloto i otlomycite mu da ne me izporezhat: tova beshe srah za ochite, za kozhata.

"Strashna gyrla! Eh, ama ja lepvam..."

"Legni malko da te vidi baj Rale!"

"Kak mozhe tyj?!"

"Abe pepeljanka, kazvam ti..."

"Koj li shte kupi tova?"

"Ne se grizhi! Ima gi dosta, deto shte vzemat vsichko, zaedno s neja..."

"Kakvo si zjapnal be, typunger?!"

"Kato che li nikoga ne e vizhdal mindzha!"

"Ami nie be, hora... Kakvi mechki shibame u doma!"

"Vnimavajte, che shte mi smazhete deteto!"

"Kyde se blyskash be, choveche? SHTE ostane i za tebe, do nasita shte se nagledash..."

Vikovete mi se zabivaha v tila, prikovavaha me za stykloto: sramuvah se i syshtevremenno se strahuvah, da ne bi momicheto vyv vitrinata da chue glasovete ot ulicata. No tja ne gi chuvash. Ili mozhe bi gi chuvash, samo che j beshe vse edno. Paleshe bavno cigara sled cigara i, ljuleejki se na stola, ni gledashe ot svoja akvarium s neverojatno svetli ochi, koito sjakash ne proizlizaha ot tozi grad, a njakyde otdaleche, kydeto vsichki momicheta sa dobre vyzpitani, izrasnali v podobni stai.

Znaehme dobre: nito mebelite, nito momicheto bjaha za prodan.

Na izlozhenite modeli njamashe cena, a tam, syvsem v dynoto, zad neshtata i toplata svetlina, snovjaha delovi hora - ochilati tyrgovski posrednici, zlatnite im ramki se cykleha, dokato podpisvaha neshto, pieha, telefoniraha, syrdechno se rykuvaha. Izlozhenite mebeli bjaha prednaznachen i za iznos. Mladata promishlenost se percheshe s pyrvite si garnituri, otkradnati ot chuzhdi spisaniya za vytreshen dizajn. Mirazh za grazhdanski ujut, pobjagnal ot stranicite na "La Maison" i "Schönes Wohnen". Stranata vse oshte zhiveeshe sred pohabena

pokyshtnina, ostanala otpredi vojnata, ili kupuvashe garderobi, oblicovani s orehov furnir, kojto nabyvashe ot vlagata, otlepvashe se i viseshe kato parcali.

Ponjakoga ot izlozhbata byrzo izlizashe njakoj tyrgovski posrednik. Tylpata na ulicata stoesh pred nego kato stena ot omraza, ochi v ochi, a sled tova bezshumno se otdrypvashe, za da mu napravi prohod do kolata.

Ostavah pred тази vitrina chak do kraja, dokato ne ugasjaha svetlinitе i ne zakljuheha magazina. Zabeljazah: momicheto vsjaka vecher se pridruzhavashe ot razlichen chinovnik. Ponjakoga vlizashe v kola, a drug pyt zaminavashe pesh nadolu po Knez Mihajlova, zagryshtajki se v paltoto si, zaobikolena ot samci na sredna vyzrast. Prilichashe mi na shtastliva princesa, na kojato v momenta j predlagat noshtna programa, podgotvena samo za neja i nejnata svita. Zavizhdah kato zhivotno na neja i na nejnite pridruzhiteli, koito otivat v njakakyv za mene nedostizhim svjat (bez da gubja chuvstvoto, che i sam prinadlezha kym tozi kryg prijatno osveteni stai, uchtivi razgovori i dzhaz, no poradi njakakva nespravedlivost sym izgonen ot nego), krojah planove kak da stana edin ot *tehnite*. Vyrtyah koj znae za koj pyt starata cvetna filmjaga i fantasmagorijata za malkite shtastlivi chudesa, koito bez trudnosti me vyvezhdat v tjahnoto obshtestvo, kydeto naj-nakraja se pokazvam po-duhovit, po-lovyk i po-tajnstven ot vsichki, otnemashti mi tova momiche, a sled tova gi mrazah i se vizhdah s kozhen shinel do zemjata, bez otlichitelni znaci za chin - liceto mi v тази chast na filma beshe tvyrdo, nepronicaemo i vosychno ot stradaniето - predstavjah si kak s fino dvizhenie na rykata narezhdam da izvedat na dvora pred stenata тази korumpirana izmet i prodylzhavam da slusham "Legenda za sibirskata zima".

SHesta vecher valeshe dyzhd, primesen sys snjag, tyj che pred vitrinata na "Nov dom" se spiraha samo redki maniaci i vednaga prodylzhavaha. V sedem chasa momicheto izleze samo ot izlozhbata i me pogledna s ljubopitstvo. Stojah pred neja tyj, podgiznal i premryzhal - syshtinska iljustracija za "Olivyr Tuist", na kojato bednijat Olivyr po njakakvo chudo nosi izlinjalo manto, polucheno ot organizacijata "CARE" za tova, che na njakakyv ahmak ot shtata Dakota kamilskata vylna na gyrba se protrila ot sedene zad volana, ta go dal kato podajanie za izstradalite v starata Evropa.

- Az sym Mima Lashevskaja... - kaza, zagryshajki se s dobre poznatoto i tolkova pyti vidjano dvizhenie v svoeto palto, koeto sjakash njashe kopcheta (vsichki Mimini palta postojanno se opitvaha da se izhluzjat ot neja!).

I, izvednyzh, izpokysaha se grizhливо syhranjavanite lenti na vsichkite filmi ot chastnija mi noshten prozhekcionen aparat i napravo ne znaeh kakvo da kazha, kato che li samo mi se placheshe, samo izpitvah zhelanie da zarovja nos v tymnata kozina na srebristoto j palto i da vdyhna nejnija aromat; samo stojah pod lapavicata i ja gledah vtrencheno - mojata shtastлива vrystnichka ot prekaleno dylgo blenuvanija syn, ot njakakva prikazka, kojato njakoj otdavna mi beshe chel, otdavna, oshte predi vojната, kogato bjah syvsem malko momche i zhiveeh v stai, podobni na onazi ot vitrinata. Samo stojah i gledah typo.

- Svyrshi se i тази gadost! - kaza Mima Lashevskaja s vyzdishka na oblekchenie. - Da otpraznuvame, a?

Vednaga sled tova, dokato ja sledvah napylnо hypnotiziran i bez nito edna duhovitost (strahotnite biseri, sychinjavani cjala sedmica, ofejkvaha s naj-goljama skorost na sever kym Kalemegdan), vednaga sled tova tja dobavi:

- Az cherpja! Pylna sym s mangizi...